

Evalueringer af Rigsrevisionens beretninger fra 2023 af Professor Lene Holm Pedersen

Januar 2024

Evaluator Lene Holm
Pedersen

Evaluering af beretning 9/2022 Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade.....	2
Evaluering af beretning 10/2022 Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023.....	5
Evaluering af beretning 12/2022 Statens brug af interne kompetencer og eksterne konsulenter.....	9
Evaluering af beretning 16/2022 Ministeriernes administration af betalingskort i perioden 2015-2022.....	12

Evaluering af beretning 9/2022

Forsvarsministeriets opbygning af en indsættelsesbar brigade

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret, og er afgrænsningen relevant?

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Forsvarsministeriet har sikret en effektiv styring af opbygningen af en indsættelsesbar brigade. Formålet er kort og præcist formuleret, og der gives et godt overblik over de syv initiativer som opbygningen af brigaden indeholder (se tabel 1).

Undersøgelsen fokuserer på Forsvarsministeriets departement og Forsvarskommandoens styring af opbygningen af brigaden. Den er afgrænset fra andre styrelser, såsom Materiel- og Indkøbsstyrelsen og Ejendomsstyrelsen. Forsvarsministeriet har anført, at de finder denne afgrænsning problematisk. Min vurdering er at afgrænsningen er velbegrunderet for så vidt, at ansvaret er placeret, der hvor der er mulighed for en samlet styring og opfølgning.

Undersøgelsen omhandler perioden fra indgåelsen af seneste forsvarsforlig i januar 2018 til juni 2022, men er afgrænset til at behandle perioden op til indgåelsen af forliget. Den afgrænsning er hensigtsmæssig.

Rigsrevisionen iværksatte efter anmodning fra Statsrevisorerne en undersøgelse af Forsvarsministeriets opbygning af en brigade. Baggrunden var Forsvarsministeriets meddelelse i november 2021 om udsættelse af brigaden til næste forligsperiode. Statsrevisorerne bad desuden Rigsrevisionen om at vurdere, om Folketinget har modtaget retvisende og løbende information om budgetoverskridelser og forsinkelser, samt nødvendige oplysninger i forbindelse med Finansudvalgets behandlinger af aktstykker på Forsvarsministeriets område. Motivationen for emnet er således klart. Der er tale om store beløb og en alvorlig situation, hvis forsvaret ikke kan implementere udvidelser i en tid, hvor forsvarets budget forøges, og den sikkerhedspolitiske situation forværres.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte undersøgelsesspørgsmål er egnede til at belyse formålet?

Undersøgelsen har tre elementer:

1. Vurdering af, hvorvidt Forsvarsministeriet har etableret effektive styringsmekanismer for opbygningen af brigaden. Beretningen argumenterer for at effektiv styring kræver, at ministeriet har fastlagt, hvem der skal

rapportere til hvem og hvor ofte, og hvad der skal til, før et problem skal løftes op i hierarkiet. Desuden skal der etableres viden om fremdrift og økonomi, så styringen samlet set kan sikre, at de politiske mål i forsvarsforliget efterleves. Undersøgelsesspørgsmålet er for så vidt velbegrunderet og egnet til at belyse formålet.

2. Vurdering af, om Folketinget har modtaget nøjagtige, opdaterede og regelmæssige oplysninger om budgetoverskridelser og forsinkelser vedrørende brigaden.
3. Vurdering af, hvorvidt Finansudvalget har modtaget alle nødvendige oplysninger i forbindelse med dets behandlinger af aktstykker vedrørende brigaden.

De to sidste spørgsmål er fremsat af Statsrevisorerne. Undersøgelsesspørgsmålene fungerer som et godt grundlag for analysen. En mindre svaghed er, at revisionskriterierne er forholdsvis implicit formuleret i afsnit 1.3. (som har overskriften revisionskriterier), og at der henvises til bilag for uddybelse.

3. Er de valgte metoder velegnede til at belyse formålet og undersøgelsesspørgsmålene?

Undersøgelsen baserer sig på dokumentgennemgang og omfatter Forsvarsministeriets projektgrundlag og styring af brigaden fra 2018 til juni 2022. Dokumenterne inkluderer ministeriets orienteringer til Folketinget, aktstykker til Finansudvalget og internt sagsmateriale. Møder er blevet afholdt med Forsvarsministeriets departement og Forsvarskommandoen for at støtte revisionen. Metode og datagrundlag er veldokumenteret i bilagene. Metoden er velegnede til at belyse undersøgelsesspørgsmålene. Man kunne dog ønske en mere gennemdiskuteret begrundelse for valg såvel som fravalg.

4. Er beretningens resultater og konklusioner tilstrækkeligt underbygget?

Hovedkonklusionen er, at der ikke er sikret en effektiv styring af opbygningen af brigaden, og at Forsvarsministeriet ikke ved hvordan de 4.4. mia. til opbygningen af brigaden anvendes, eller hvornår den kan forventes at være opbygget.

Analysen viser for det første, at Forsvarsministeriet fastlagde en intern rapporteringsstruktur fra begyndelsen, men ikke fulgte den i 2021 og 2022. For det andet mangler Ministeriet en samlet tidsplan for brigadens opbygning, og

de eksisterende tidsplaner og milepæle mangler robusthed og styringseg-nethed. For det tredje mangler der en økonomisk opfølgning, hvilket udfor-drer gennemsigtighed og styring inden for den samlede økonomiske ramme. Ministeriet har ikke fulgt op på afvigelser fra planerne vedrørende brigadens fremdrift, og manglende drøftelser i koncernstyringskredsen forringer styrin-gen. På den baggrund konkluderes det, at Forsvarsministeriet ikke har sikret en effektiv styring af opbygningen af en indsættelsesbar brigade. Den konclu-sion er tilstrækkeligt underbygget.

På baggrund af forsvarsministerens svar på udvalgsspørgsmål, orienteringer til forligskredsen mv. konkluderes det, at Forsvarsministeriet har orienteret Folketinget og forligskredsen om brigaden. Denne konklusion er ligeledes til-strækkeligt underbygget.

5. Er beretningens konklusioner balancerede?

Konklusionerne er balancerede og dækkende. Beretningen kunne have valgt at komme dybere i forklaringen på, hvorfor det ikke lykkes at etablere en bri-gade inden for den fastsatte frist. Her står offentligheden tilbage med nogen undren. Konklusionen er absolut i tråd med revisionens formål og afgræns-ningen til departementets og forsvarskommandoens styring på området. Det vil være et omfattende arbejde at gå dybere ned i styrelsernes rolle i forsin-kelsen og en anden type revision. Situationens alvor taget i betragtning og hi-storikken på området, hvor der over årene gentagne gange er blevet påtalt fejl, synes Rigsrevisionens kritik at være forholdsvis mild.

6. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Beretningen er velmotiveret og velafgrænset. Man kan altid diskutere af-grænsningen fra at gå ned på styrelsesniveau, men det synes rimeligt at fo-kusere på departementets ansvar for at sikre leverancen af brigaden. Når det er sagt kan offentligheden dog stadig sidde tilbage med nogen undren over hvorfor det ikke lykkedes at etablere en brigade indenfor forligsperioden, og en analyse af styrelsesniveauet kunne formentligt kaste yderligere lys over det. Metodisk er rapporten grundig og systematisk. Den rummer indsigt i om-rådet. Konklusionerne er velfunderede.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	X
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Evaluering af beretning 10/2022

Forsvarsministeriets økonomistyring af forligsmidler i perioden 2018-2023

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret, og er afgrænsningen relevant?

Beretningen er motiveret i en bekymring for, at forsinkelser i indkøb af materiel kan betyde, at Forsvarets kapacitet ikke kan øges i tilstrækkelig grad, og at Danmark ikke kan realisere målet om at øge forsvarsudgifternes andel til 2% af BNP i 2033. Forsvarsforliget rummer et økonomisk løft på 12,8 mia. kr. Desuden er der forudsat et effektiviseringsniveau på 3,6 mia. kr. i forligsperioden. Forsvarsministeriet har omsat forliget til 113 initiativer.

Formålet med beretningen er at vurdere Forsvarsministeriets økonomistyring og gennemsigtighed i brugen af forligsmidler 2018-2023. Undersøgelsen omfatter:

- Bevillingsregler sammenlignet med andre ministerier
- Anvendelse af forligsmidler i implementeringen af forsvarsforliget
- Ministeriets vurderinger af konsekvenser ved forsinkelser i materielinvesteringer.

Undersøgelsen er afgrænset til primært at omfatte Forsvarsministeriets departement og perioden februar 2018 - september 2022.

Beretningen er motiveret og bundet desuden delvist i en anmodning fra Statsrevisorerne.

De valgte underspørgsmål følger af Statsrevisorernes bestilling, som beskrives i bilag 1. Selvom Statsrevisorernes spørgsmål umiddelbart er mere omfattende end de tre der gengives i beretningen er det ikke noget problem, fordi beretningen indenfor rammen af de tre underspørgsmål giver svar på alle de spørgsmål Statsrevisorerne rejser – eller konkluderer at Forsvarsministeriet ikke kan svare på en del af dem.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte undersøgelsesspørgsmål er egnede til at belyse formålet?

Beretningen fokuserer på tre underspørgsmål:

- Bevillingsreglerne på Forsvarsministeriets område sammenlignet med andre ministerier i forhold til a) om bevillinger er afsat til specifikke formål, b) om

der er adgang til at overføre driftsbevillinger på tværs af ministerområdet, c) om der er særlige adgange til at foretage forudbetalinger og flerårige dispositioner, og d) om der er særlige undtagelser fra bevillings- og regnskabsreformen i staten. Spørgsmålene giver grundlag for en solid analyse af de særlige forhold på Forsvarsministeriets område.

- Forsvarsministeriets anvendelse af forligsmidlerne i forbindelse med implementeringen af forsvarsforliget. I tråd med rammestyringen og decentraliseringen udmøntes forligsmidlerne som et generelt løft af styrelsernes økonomiske rammer. Tilsvarende udmøntes effektiviseringerne som reduktioner i de økonomiske rammer. Forligsmidlerne er ikke adskilt fra den øvrige økonomi, og departementet har ikke fulgt særskilt op på anvendelsen af forligsmidler. Det er således Forsvarsministeriets styring, der er grunden til at spørgsmål om budgetoverskridelser, effektiviseringer og anvendelsen af forligsmidler ikke kan besvares fyldestgørende. Spørgsmålet er således opklarende i forhold til at forstå den manglende gennemsigtighed.

- Forsvarsministeriets vurderinger af konsekvenserne af forsinkelser i materielinvesteringer. Spørgsmålet er grundlag for en vurdering af de operative, konsekvenser for Forsvarets økonomi og for forsvarsudgifternes andel af BNP. Spørgsmålet er således velegnet til at komme rundt om problemstillingen.

De tre spørgsmål ligger i tydelig forlængelse af undersøgelsens formål.

3. Er de valgte metoder velegnede til at belyse formålet og undersøgelsesspørgsmålene?

Dokumentanalysen er baseret på lovgrundlag, retningslinjer, revisionshistorik, forlig og politiske aftaler m.m.. Der er desuden holdt opklarende møder. Metoden er egnet til at opklare de spørgsmål som Statsrevisorerne rejser.

Revisionen tager afsæt i principperne for god økonomistyring i staten, som skal sikre sammenhæng og gennemsigtighed i forhold til faglige og økonomiske mål samt styringen af aktiviteter og resurser. Ansvar for økonomistyring ligger hos Forsvarsministeriet, der skal disponere bevillinger i overensstemmelse med formålet og vise økonomiske hensyn. Revisionen indeholder en grundig gennemgang af de særlige forhold omkring økonomistyring på Forsvarets område, som er særdeles interessant og oplysende.

4. Er beretningens resultater og konklusioner tilstrækkeligt underbygget?

Beretningen giver et overblik over udviklingen i Forsvarsministeriets bevillinger i forligsperioden og i Forsvarsministeriets organisering med støttende og udførende styrelser. Dette tjener til at give baggrund for at forstå princippet med rammebudgetter og decentral implementering, men med det overordnede ansvar placeret ved Forsvarsministeriets koncern. Desuden gives der en gennemgang af historikken i forhold til kritikken af Forsvarsministeriets økonomistyring, der trækker tråde langt tilbage, hvor der også har været manglende sammenhæng mellem mål, aktiviteter og bevillinger på Forsvarsområdet.

Den overordnede konklusion er at Forsvarsministeriets økonomistyring ikke er gennemsigtig. Ministeriet har ikke overblik over økonomien og fremdriften i implementeringen. Problemerne er på et niveau der begrænset Folketingets og Forsvarsministeriets muligheder for at vurdere bevillingsbehovet og prioritere på et oplyst grundlag.

Beretningen konkluderer desuden at Forsvarsministeriet har videre rammer til selv at prioritere end andre ministerier. Denne konklusion er baseret på sammenligningen på tværs af ministerområder (Justitsministeriet, Transportministeriet, Skatteministeriet), hvor beretningen sammenligner om bevillinger er afsat til et specifikt formål, adgangen til at overføre driftsbevillinger, til at foretage forudbetalinger og flerårige dispositioner, samt særlige undtagelser. Konklusionen er således meget velunderbygget.

Endeligt konkluderes det, at Forsvarsministeriet ikke kan redegøre for, hvordan forligsmidlerne er blevet anvendt bortset fra den del, der er omfattet af aktstykker. Der kan heller ikke redegøres for, hvordan eller i hvilken grad effektiviseringer er blevet indhentet. Endeligt vurderes det, at den manglende implementering kan medføre, at der ikke kan leveres på forpligtigelsen om at bruge 2% af BNP på forsvar. Konklusionen beror på gennemgangen af dokumenter og svar på forespørgsler til Forsvarsministeriet og den er velunderbygget.

5. Er beretningens konklusioner balancerede?

Konklusionerne er balancerede med forståelse for forsvarsministeriets organisering og styring. Beretningen er således omhyggelig med ikke at konkludere mere end der er belæg for, og holder sig til det fokus som undersøgelsesspørgsmålene afgrænser.

Et næste skridt kunne være at udlede flere læringspointer. Det kan man opfatte som uden for revisionens område, men eftersom problemerne på Forsvarsministeriets område er vedvarende, og Rigsrevisionen har arbejdet med problemstillingerne løbende, er det sandsynligt, at Rigsrevisionen sidder inde med større viden om de organisatoriske problemstillinger, end hvad der kommer frem i beretningen.

6. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Formålet og motivationen er velbegrunderet. Analyserne af Forsvarsministeriets organisering og økonomistyring er grundige og helt centrale for at forstå konklusionen om, at Forsvarsministeriet ikke kan redegøre for sammenhængen mellem fremdrift og økonomi i implementeringen af forsvarsforliget. På den baggrund vurderes beretningen absolut at være tilfredsstillende.

Sammenligningen på tværs af ministerier må fremhæves som et godt analytisk greb, som er værdifuldt i forhold til at forstå de særlige forhold på Forsvarsministeriets område. Beretningen beskriver at de særlige forhold bunder i historiske omstændigheder, som var at Forsvarsministeriet allerede havde et økonomistyringssystemet, da det gældende system blev indført i de øvrige ministerier. Desuden er der en del forhold omkring store investeringer over flere år der er særegne for Forsvarsministeriet. I forlængelse af denne analyse vil det være relevant med en diskussion af styrker og svagheder ved de særlige forhold omkring økonomistyringen på Forsvarsministeriets område, og om de har deres berettigelse som situationen er i dag.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	X
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Evaluering af beretning 12/2022

Statens brug af interne kompetencer og eksterne konsulenter

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret, og er afgrænsningen relevant?

Baggrunden for undersøgelsen er, at staten har store udgifter til eksterne konsulenter (5,5 mia. i 2021), og at Folketinget har besluttet, at staten skal reducere det, så der 2024 skal være opnået en besparelse på 1,1 mia. kr.)

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om ministerierne har en strategisk tilgang til brugen af eksterne konsulenter. Baggrunden er, at Statsrevisorerne tidligere har kritiseret, at ministeriernes indkøb af konsulenter ikke var baseret på overvejelser om, hvilke opgaver der løses bedst af eksterne konsulenter. Undersøgelsen er foretaget på baggrund af anmodning fra Statsrevisorerne og deres forståelse af, at der er store problemer med opgavevaretagelsen inden for jura og IT. Formålet er således velbegrundet.

Undersøgelsen omfatter alle ministerier bortset fra Kirkeministeriet og Statsministeriet. Desuden undersøges 5 ministerier mere dybdegående.

Undersøgelsen omfatter primært perioden efter juni 2020, men det vælges af vise udviklingen i brug af konsulenter over en længere periode (2017-2021).

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte undersøgelsesspørgsmål er egnede til at belyse formålet?

Beretningen indeholder to undersøgelsesspørgsmål. For det første vurderes det om ministerierne har taget strategisk stilling til deres brug af eksterne konsulenter? For det andet vurderes det, om ministerierne har begrundet brugen af eksterne konsulenter i udvalgte indkøb? Det fremgår af bilaget, at der er sendt et notat til Statsrevisorerne, der forklarer hvorfor to af deres spørgsmål ikke behandles.

Det er relevant at diskutere sammenhængen mellem Statsrevisorernes spørgsmål og undersøgelsesspørgsmålene. Statsrevisorerne spørger for det første specifikt til de juridiske og IT-mæssige konsulenttydelser, og beretningen fokuserer overvejende på disse områder, fremfor fx på brugen af ledelseskonsulenter. For det andet spørges der til, hvorvidt overvejelserne er strategiske og dokumenterede, hvilket beretningen i høj grad leverer på. For det

tredje spørges der til udfordringer med at rekruttere og fastholde kompetencer indenfor it og jura, og hvordan det varierer på stillingskategorier og desuden ønskes en vurdering af ministeriernes brug af centrale juridiske enheder og af Kammeradvokaten. Selvom det måske ikke her helt tydeligt, hvordan spørgsmålene hænger sammen med det overordnede undersøgelsesspørgsmål, besvares spørgsmålene udførligt i beretningen. Der er således en god sammenhæng mellem Statsrevisorernes spørgsmål og beretningens indhold.

Der er en tydelig sammenhæng mellem formål og undersøgelsesspørgsmål. Besvarelsen af de to undersøgelsesspørgsmål vil således sikre at formålet med beretningen opfyldes.

3. Er de valgte metoder velegnede til at belyse formålet og undersøgelsesspørgsmålene?

Undersøgelsen er baseret på dokumentgennemgang og møder med relevante ministerier. Der redegøres detaljeret for dokumenter og kodestrategi i bilaget.

Vurderingen af om ministerierne har taget strategisk stilling til deres brug af eksterne konsulenter beror på en forespørgsel sendt til 18 ministerier. I undersøgelsen udvælges desuden 5 ministerier til en nærmere analyse: Skatteministeriet, Justitsministeriet, Sundhedsministeriet, Transportministeriet, og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Valget af de fem ministerier er begrundet med at det er hensigtsmæssigt at have en variation i hvor høj grad ministerierne bruger konsulenter men med en overvægt af ministerier der i høj grad anvender konsulenter. For de 5 ministerier gennemgås de 3 største indkøb af juridisk bistand og de 3 største indkøb af it-konsulenter. Ministerierne er blevet bedt om at dokumentere begrundelserne for indkøbene. Det vurderes om der er en dokumenteret stillingtagen til både formålet med indkøbet, og hvorvidt ministeriet selv kan løse opgaven.

Metodisk er beretningen grundig og systematisk med gode overvejelser om valg og fravalg fx af udvalgte ministerier.

4. Er beretningens resultater og konklusioner tilstrækkeligt underbygget?

Konklusionen er at flertallet af ministerier har strategisk position vedr. eksterne konsulenter, selvom det kun i få tilfælde er funderet på et samlet overblik over ministeriets opgaver. En del ministerier oplyser således, at de tager stilling fra sag til sag. 14 af 18 ministerier har retningslinjer for at sikre, at der bliver taget stilling til anvendelsen af eksterne konsulenter. De 5 udvalgte

ministerier har begrundet konsulentbrug i indkøb, men dokumentationen kunne være bedre ifølge Rigsrevisionen.

Beretningens resultater og konklusioner er underbyggede. Der konkluderes nuanceret og forsigtigt. Det skal dog siges, at Rigsrevisionen faktisk altid efterspørger mere dokumentation til at sikre målopfyldelse. Der er ikke entydigt forskningsmæssigt belæg for at yderligere dokumentation altid er effektivt eller sikrer målopfyldelse.

5. Er beretningens konklusioner balancerede?

Ja absolut. Der konkluderes nuanceret og forsigtigt.

6. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Beretningen er klart motiveret og i tråd med Statsrevisorernes anmodning. Undersøgelsesspørgsmålene er velformulerede og styrende for undersøgelsen. Besvarelsen af dem opfylder undersøgelsens formål. Metodisk er rapporten systematisk og grundig. Konklusionerne er velfunderede og balancerede. Absolut en tilfredsstillende beretning.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	X
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring

Evaluering af beretning 16/2022 Ministeriernes administration af betalingskort i perioden 2015-2022

1. Er beretningens emne og formål klart motiveret, og er afgrænsningen relevant?

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om ministre og ansatte i ministerierne, som har haft et betalingskort i perioden 2015-2022, har brugt betalingskortet i overensstemmelse med reglerne.

Undersøgelsen afgrænses til perioden fra 28. juni 2015 til 5. oktober 2022, og til betalingskorttransaktioner foretaget med fysiske kreditkort og omfatter ikke fx benzinkort eller virtuelle betalingskort.

Undersøgelsen er foretaget på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne som omfatter mere detaljerede spørgsmål til brugen af betalingens kort i ministerierne og især for ministres vedkommende.

Motivationen er tydelig og undersøgelsen er velbegrundet.

2. Er det tydeligt, hvorfor de valgte undersøgelsesspørgsmål er egnede til at belyse formålet?

Undersøgelsen belyser for det første anvendelsen af kortet. Det vil sige i hvor høj grad ministre og ansatte bruger betalingskortet tjenstligt og i overensstemmelse med betalingskortcirkulærets anvendelsesområde og de rammer der fastsættes i bemyndigelseserklæringen, som udstedes i forbindelse med udleveringen af betalingskortet.

For det andet belyser undersøgelsen dokumentationen i forbindelse med anvendelsen af kortet. Det vil sige om registreringen af betalingskorttransaktioner og bilag overholder dokumentationskravene.

De to spørgsmål tilsammen giver en dækkende analyse af undersøgelsens formål.

3. Er de valgte metoder velegnede til at belyse formålet og undersøgelsesspørgsmålene?

For at undersøge, om betalingskorttransaktionerne er i overensstemmelse med reglerne, holdes den enkelte transaktion og det tilhørende bilag op imod kravene til dokumentation i regnskabsbekendtgørelsen samt reglerne om anvendelsesområde i betalingskortcirkulæret og den enkelte kortholders bemyndigelseserklæring. Fejl i anvendelsen og dokumentationen forstås og identificeres med udgangspunkt i det relevante regelgrundlag (betalingskortcirkulæret og regnskabsbekendtgørelsen).

Datamæssigt bygger undersøgelsen på en gennemgang af betalingskorttransaktioner og tilhørende bilag for betalingskort, der er udstedt til statslige institutioner til brug for en minister eller en ansat. Bilag dækker i denne undersøgelse over den samlede regnskabsdokumentation, hvilket er et omfattende og egnet datamateriale. Undersøgelsen af bemyndigelseserklæringer bygger på at der er indhentet bemyndigelseserklæringer for alle ministre, der har haft betalingskort, og for de ansatte, hvis betalingskorttransaktion(er) er udtaget i stikprøven. Der redegøres udførligt for valget af datakilder.

Undersøgelsen kortlægger for det første anvendelsen af betalingskort ved at se på hvilken andel af ministre og ansatte der har betalingskort. Antallet af betalingskort for ministre med antallet af ministre i perioden og antallet af betalingskort for ansatte med antallet af ansættelser i ministerierne.

For det andet kortlægges betalingskorttransaktioner for ministrenes og ansatte for at vurdere om bilagene dokumenterer om udgifterne er lovmedholdelige. For ministrene gennemgås alle transaktioner. For de ansatte er der udtaget en repræsentativ stikprøve af det samlede antal transaktionerne foretaget af ansatte. Der redegøres udførligt for principperne bag udtrækningen af stikprøven.

Der redegøres udførligt for de centrale afgrænsninger i perioden, fx i fht undersøgelsesperiode, benzinkort, debetkort mv. Afgrænsningerne virker velvalgte.

4. Er beretningens resultater og konklusioner tilstrækkeligt underbygget?

Undersøgelsen viser at ministerierne generelt administrerer betalingskort efter reglerne, men også at ministerierne ikke altid sikrer at medarbejderne ved hvordan betalingskortene bruges korrekt. Konklusionen er begrundet i undersøgelsen af en stikprøve, der viser at 87% af medarbejdernes afregningerne er korrekte, mens det tilsvarende tal for ministre er 93%. Der ligger et solidt

datamateriale og en grundig sagsgennemgang bag og konklusionen er absolut velbegrunder. Man kan altid diskutere om absolutte værdier som fx 87% er højt eller lavt. Jeg mener at det er et højt tal fordi der stilles detaljerede krav til afregningerne og fordi identifikationen af fejl ligeledes er detaljerede. De fejl, der identificeres, er således mindre fejl. Det anskueliggør undersøgelsen udmærket ved at beskrive, at de 7% af ministrenes korttransaktioner, der er fejlbehæftede, beløber sig til et samlet beløb på godt 19.000 kr.

Rigsrevisionen påtaler, at Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Transportministeriet ikke har sikret, at der foreligger dokumentation for private mindre udgifter i forbindelse med tjenesterejser. Det virker ligeledes velbegrunder og de tre ministerier har meddelt at de vil rette op på det. Variationerne på tværs af ministerierne savner dog en begrundelse. Hvorfor er det kun nogen ministerier der bruger rejs ud?

5. Er beretningens konklusioner balancerede?

Beretningens konklusioner er både balancerede og velfunderede.

6. Hvad er den samlede vurdering af beretningen?

Formålet og motivationen er klart og undersøgelsen besvarer Statsrevisorernes spørgsmål. De afgrænsede undersøgelsesspørgsmål ligger i forlængelse af formålet og revisionskriterierne er tydelige. Analysen er baseret på et omfattende datamateriale og velvalgte metodiske greb. Konklusionerne er velfunderede og nuancerede. En grundig og absolut tilfredsstillende beretning.

Vurdering af beretningens faglige kvalitet (sæt x)

Meget tilfredsstillende*	
Tilfredsstillende	x
Mindre tilfredsstillende	

*Gives til beretninger, der skiller sig positivt ud, og som derved kan fungere som inspiration og læring